

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ

учасників VII Міжнародної конференції «Проблеми зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища» **INUDECO 2022**

27-28 квітня 2022 року, м. Славутич

24 лютого 2022 року російські війська вторглися в Україну. Того ж дня Чорнобильська АЕС та зона відчуження були захоплені російським агресором. Пізніше агресор окупував Запорізьку АЕС, здійснював обстріляти ядерної установки у Харкові, місті з мільйонним населенням. Над діючими АЕС України неодноразово було відзначено прольоти крилатих ракет. Запорізька АЕС зазнала обстрілів танковими снарядами.

Окупація Чорнобильської та Запорізької АЕС призвела до фактичного руйнування систем фізичної ядерної безпеки об'єктів; системи аварійної готовності; відповідальності за ядерні збитки; до порушення системи обліку та контролю ядерних матеріалів, а отже і режиму нерозповсюдження ядерної зброї. Було створено неприпустимі психологічні умови для діяльності персоналу, що підтримує безпеку ядерних установок та пряму загрозу їх життю. Дії держави-агресора, беззмінного члена Ради безпеки ООН, засновника ООН та МАГАТЕ може бути класифіковано не інакше, як ядерний тероризм.

Акти ядерного тероризму здійснені не лише військовими, а й фахівцями, спеціалістами та керівниками ядерної енергетики держави-агресора.

Конференція констатує, що в цій ситуації дії МАГАТЕ виявилися абсолютно недостатніми відносно ситуації, що склалася. Міжнародне агентство з атомної енергії більше двох місяців від початку агресії не наважується заявити про глобальну загрозу ядерній безпеці, про порушення режиму нерозповсюдження ядерної зброї, і навіть не визначило дії держави – агресора актами ядерного тероризму. МАГАТЕ, як одна з ланок системи ООН, порушила власний статут, не зажадала скликання Ради безпеки ООН у зв'язку зі скоєними актами ядерного тероризму та загрозою режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Не менш стриманою була й поведінка інших міжнародних організацій, пов'язаних з використанням ядерної енергії в мирних цілях: Агентства з ядерної енергії (OECD/NEA), Всесвітньої асоціації організацій, які експлуатують атомні електростанції (WANO), Всесвітньої ядерної асоціації (WNA), Асоціація регулюючих органів Західної Європи (WENRA) та ін.

Конференція вважає, що подальша бездіяльність МАГАТЕ, а також інших міжнародних організацій, що представляють інтереси ядерної енергетики є прихованою підтримкою безперервних актів ядерного тероризму та становлять пряму загрозу майбутньому ядерної енергетики.

Конференція зазначає, що терористичні дії держави – агресора і військові дії в Європі, де діють близько 200 блоків АЕС, несуть пряму загрозу важких ядерних аварій з усіма наслідками для життя і здоров'я населення, навколишнього природного середовища.

Ситуація, що складається, може також вплинути на перспективи використання ядерної енергії в мирних цілях, оскільки АЕС та інші ядерні об'єкти мирного призначення не можуть протистояти навмисному або ненавмисному впливу сучасної військової зброї.

Конференція вважає, що в умовах війни (бойового впливу) безпека АЕС не може бути забезпечена, а наслідки такого впливу на життя та здоров'я людей та стан навколишнього природного середовища можуть бути катастрофічними у масштабах континентів, а не окремих країн.

Конференція зазначає, що в умовах війни (бойових дій) АЕС не відповідає та не може відповідати умовам та межах безпеки, які обґрунтовані у звітах з аналізу безпеки, на підставі яких видано ліцензії на їх експлуатацію. Це означає, що АЕС, які знаходяться на території бойових дій або потенційних бойових дій знаходяться поза правовими рамками, що регулюються міжнародними конвенціями (угодами), а отже можна прямо заявляти, що в результаті дій держави-агресора, міжнародний режим ядерної безпеки сьогодні не діє.

Зважаючи на загрозу безпеці об'єктам мирного використання ядерної енергії в мирних цілях, що склалася внаслідок дій агресора, держави – ядерного терориста проти України учасники конференції:

1. Наполягають, щоб генеральний директор і Рада управляючих МАГАТЕ виконали, положення статей III, В.4. та XII.C. Статуту Агентства і зажадали від агресора негайного усунення всіх випадків недотримання вимог міжнародних конвенцій та угод у частині фізичного захисту ядерного матеріалу, повідомили про ці факти всім членам Агентства, а також Раді Безпеки та Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.
2. Звертаються до міжнародних організацій, пов'язаних з використанням ядерної енергії в мирних цілях та ядерної безпеки (Euroatom, WENRA, WANO, ICRP, OECD/NEA, ENSREG, а також національним органам ядерного регулювання та експлуатуючим організаціям рішуче засудити дії держави – ядерного терориста та вчинити тиск на його структури з метою негайного припинення актів ядерного тероризму, які несуть пряму загрозу безпеці ядерних установок та перспектив розвитку ядерної енергетики.
3. Пропонують органам ядерного регулювання та експлуатуючим організаціям провести консультації з метою вироблення конкретних пропозицій щодо заходів запобігання державному ядерному тероризму, а також виключення загрози навмисного або ненавмисного застосування зброї проти ядерних установок, призначених для використання в мирних цілях. Ми готові прийняти на себе організацію та координацію відповідних консультацій.

Прийнято

28.04.2022